

Åpenhetsloven – Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger for Consto

1. Innledning

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold («Åpenhetsloven») trådte i kraft 1. juli 2022. Consto AS («Consto») med tilhørende datterselskaper er omfattet av lovens virkeområde, jf. Åpenhetsloven §§ 2 og 3.

Åpenhetsloven § 4 pålegger Consto å utføre aktsomhetsvurderinger med formål om å identifisere faktiske og mulige negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, se § 4 bokstav a-f. Etter lovens § 5 skal resultatene fra aktsomhetsvurderingene offentliggjøres gjennom en årlig redegjørelse.

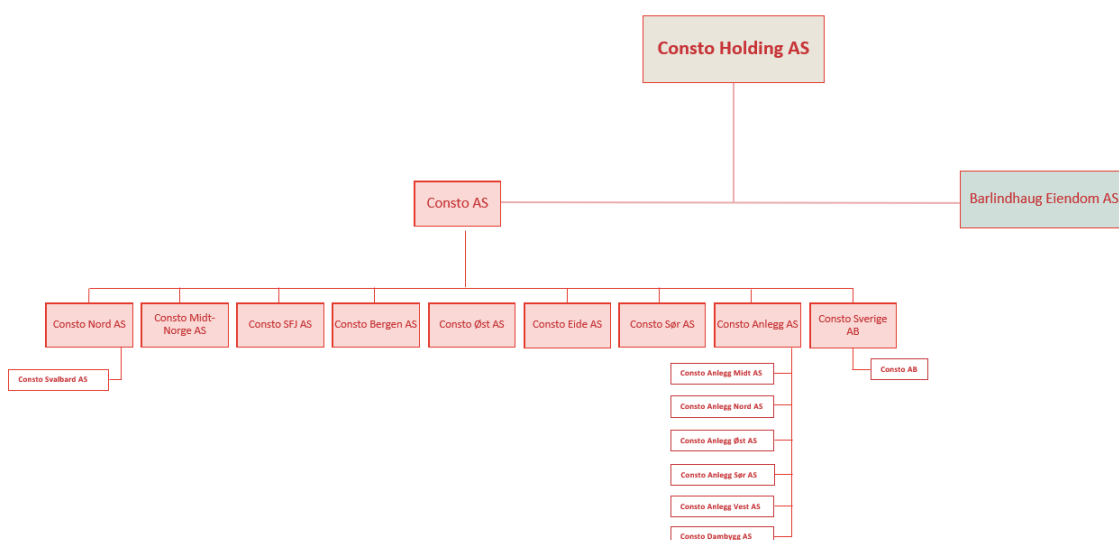
Dette dokumentet inneholder en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene Consto har utført i perioden fra 1. juli 2022 til 31. desember 2022. Formålet med redegjørelsen er å gi allmennheten innsikt i nøkkelfunnene fra aktsomhetsvurderingene, og hvilke tiltak Consto har iverksatt. Perioden tilsvarer Constos siste regnskapsår siden ikrafttreddelsen av Åpenhetsloven.

Redegjørelsen er strukturert som følger: Punkt 2 inneholder en beskrivelse av Constos organisering, ansvarsfordeling under Åpenhetsloven, samt selskapets retningslinjer og prosedyrer for håndtering og oppfølging av Åpenhetsloven. Resultatene fra aktsomhetsvurderingene Consto har utført beskrives under punkt 3. Avslutningsvis følger en redegjørelse for tiltak Consto har iverksatt for å følge opp resultatene fra aktsomhetsvurderingene.

2. Oversikt over organisering, ansvarsområder og retningslinjer for oppfølging av Åpenhetsloven

2.1 Organisering av virksomheten til Consto

Virksomheten til Consto er organisert på følgende måte:

Med unntak av Consto Sverige AB, som ikke er hjemmehørende i Norge, er samtlige av selskapene i matrisen omfattet av virkeområdet til Åpenhetsloven, jf. lovens § 2

2.2 Om driftsområdet til Consto

Consto bedriver entreprenørvirksomhet innen bygg og anlegg i hele Norge.

2.3 Ansvarsområder og fordeling av oppgaver

Hovedansvaret for oppfølging og etterlevelse av Åpenhetsloven er plassert hos administrasjonen i Consto-konsernet.

Administrerende direktør i Consto har det overordnede ansvaret for å følge opp Constos etterlevelse av Åpenhetsloven, herunder gjennomføringen og publiseringer av aktsomhetsvurderinger etter lovens §§ 4 og 5. De mer spesifikke ansvarsområdene som ligger under Åpenhetsloven er fordelt på ulike stabsfunksjoner. Den overordnede ansvarsfordelingen i administrasjonen i Consto kan oppsummeres slik:

1. Plikt til å utføre for aktsomhetsvurderinger:

A. Forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer	→	Styret i Consto
B. Kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser	→	Juridisk, HMS og innkjøp
C. Iverksette egnede tiltak for å stanse og forebygge negative konsekvenser	→	Juridisk, HMS og innkjøp

2. Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger:

A. Gi en generell beskrivelse av virksomhetens organisering og driftsområde	→	Juridisk, kommunikasjon
B. Opplyse om faktiske negative konsekvenser og risiko for konsekvenser	→	Juridisk, kommunikasjon
C. Opplyse om tiltak bedriften har iverksatt	→	Juridisk, kommunikasjon

3. Sikre rett til informasjon – Informasjonsplikten

A. Enhver har rett til å stille Consto spørsmål om punkt 1 og 2	→	Kommunikasjon
B. Svar skal gis innen rimelig tid, og skal besvare spørsmålet	→	Kommunikasjon

2.4 Styrevedtak og retningslinjer, forankring av ansvarlighet og etterlevelse av Åpenhetsloven

Consto har i styrevedtak datert 22. september 2022 vedtatt Retningslinjer for ansvarlighet, og bestemt at ansvarlighet og etterlevelse av Åpenhetsloven skal forankres i selskapets retningslinjer. Gjennom denne veilederen skal det sikres at ansvarlighet og etterlevelse av Åpenhetsloven også gis en faktisk og operasjonell forankring i selskapets retningslinjer.

Aktsomhetsvurderingene er utført i henhold til retningslinjen for ansvarlighet. I tillegg har Consto utarbeidet en egen veileder for aktsomhetsvurderinger etter Åpenhetsloven. Veilederen inneholder en redegjørelse for kravene Åpenhetsloven stiller til de enkelte stegene i aktsomhetsvurderingen og hvordan resultatene fra vurderingen skal publiseres. Begge disse dokumentene kan oppgis på forespørsel til apenhetsloven@consto.no.

2.5 Rutiner for håndtering av faktiske og mulige konsekvenser som avdekkes gjennom aktsomhetsvurderingen

Dokumentet «veileder for aktsomhetsvurderinger», ref. punkt 2.4 ovenfor, inneholder en egen rutine for iverksettelse og oppfølging av tiltak etter funn av faktiske eller mulige konsekvenser i Constos virksomhet. Dokumentet beskriver hvordan Consto skal gå frem i håndteringen av slike konsekvenser og hvem som er ansvarlig for å følge opp tiltakene internt i Consto.

3 Resultater fra aktsomhetsvurderinger utført 2022

3.1 Kartlegging av leverandørkjede

Constos arbeid med aktsomhetsvurderingene startet med å innhente en komplett oversikt over leverandører og samarbeidspartnere Consto har hatt i rapporteringsperioden.¹ Denne oversikten ble laget ved å innhente lister over selskaper Consto har betalt eller mottatt betaling fra, selskaper Consto har rammeavtale med, samt øvrige samarbeidspartnere Consto har inngått avtaler med. Innhentingen av denne informasjonen resulterte i et treff på om lag 6 000 selskaper.

3.2 Avgrensning av søketreff, utvelgelse av parametere for aktsomhetsvurderinger

Etter at det totale antallet leverandører var kartlagt (ref. punkt 3.1), ble det nedsatt en arbeidsgruppe for å avgrense leverandørkjeden til et antall som var praktisk mulig å følge opp med videre undersøkelser. Det ble i den forbindelse besluttet å begrense søketreffet til selskaper som, etter en vurdering av flere parametere, utgjorde de største risikoene for faktiske og potensielle negative konsekvenser for brudd på menneskerettighetene og anstendige arbeidsforhold.

Leverandørkjeden ble fordelt og avgrenset etter følgende kriterier:

- Størrelse på omsetning til/fra Consto i 2022
- Varegruppe og produktkategori
- Produksjonssted
- Opprinnelsessted
- Hvorvidt selskapet er omfattet av Åpenhetsloven
- Hvorvidt selskapet har forpliktet seg til å følge OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper

Etter anvendelse av kriteriene ovenfor ble antallet selskaper redusert fra ca. 6 000 til om lag 250 selskaper. Utvalget på 250 selskaper består av norske leverandører, utenlandske leverandører og selskaper Consto har rammeavtale med. Utvalget inneholder også flere norske bedrifter som har produksjonssted utenfor Norge.

3.3 Metode for kartlegging av risiko – Spørreskjema

Formålet med å foreta utvalget (ref. punkt 3.2) var å lage et utgangspunkt for videre oppfølging og undersøkelser. Siden Åpenhetsloven nylig ble implementert, hadde ikke Consto kjennskap til hvilken metode som var best egnet til å innhente og vurdere informasjon fra virksomhetene i utvalget. Utvalget ble derfor redusert til det Consto anså som et håndterbart og fornuftig utgangspunkt for videre arbeid.

Som metode for innhenting av data besluttet Consto å utforme et spørreskjema som ble sendt til utvalget. Tanken bak beslutningen var at spørreskjema ville gi oss adgang til store informasjonsmengder fra flere selskaper, samt at det ville gi et godt informasjonsgrunnlag for videre oppfølging av utvalget. Ved å sende ut spørreskjema kan Consto også kontrollere om selskapene vi vurderer som risikofaktorer har tilfredsstillende og gode svar på våre spørsmål.

¹ Ref. punkt 1 over.

De første spørreskjemaene ble sendt fra Consto medio desember 2022 med svarfrist 25. januar 2023. Ideelt sett ønsket Consto å motta svar på spørreskjemaene innen rapporteringsperioden 31. desember 2022, men svarfristen ble for kort til at dette kunne gjennomføres. Vi har derfor foreløpig ikke nok data til å vurdere egnetheten av spørreskjemaet eller informasjonen vi har mottatt. Dette vil vurderes fortløpende ved mottak av svar på spørreskjemaene i 2023.

4 Planlagte tiltak for identifiserte risikoer

4.1 Hovedfunn – risikovurdering av egen virksomhet

Consto bedriver sin virksomhet i Norge, og aktivitetstypene som er omfattet av Constos virksomhet er omfattet av allmenngjort tariffavtale i Norge. Consto utfører rutinemessige stikkprøver og kontroller av arbeidstakers arbeidsforhold, arbeidsavtaler, sikkerheten på byggeplasser og bruken av etablerte HMS-rutiner. Basert på undersøkelsene som ble utført i 2022 avdekket Consto ingen brudd på menneskerettighetene eller risikoer for uanstendige arbeidsforhold.

4.2 Hovedfunn – risikovurdering av leverandørkjede

Siden Consto ikke mottok svar på spørreskjemaer innen rapporteringsperioden, er det fremdeles for tidlig å konkludere med hensyn til eventuelle tiltak som må iverksettes for å følge opp eksterne leverandører og samarbeidspartnere.

Selv om resultatene fra undersøkelsen ikke er vurdert i rapporteringsperioden, har kartleggingen av leverandørkjeden (ref. punkt 3.1 over) identifisert flere mulige risikofaktorer blant Constos leverandørkjede. I vurderingen av risikofaktorer har Consto særlig lagt vekt på varer og produktkategorier som er forbundet med høy risiko, samt om leverandørens produksjon eller administrasjon foregår i land som er forbundet med høy risiko.

Leverandørene Consto har vurdert som risikoelementer er alle del av utvalget som har mottatt spørreskjemaet fra Consto, ref. punkt 3.3 ovenfor. I neste rapporteringsperiode vil Consto prioritere hvilke leverandører som behøver videre oppfølging og nærmere kontroll, samt vurdere behov for eventuelle tiltak.

4.3 Tilgjengelige tiltak

Selv om Consto ikke har data fra undersøkelsen av eksterne leverandører, har Consto vurdert hvilke tiltak som kan være aktuelle å iverksette og hvilke prosedyrer som kan følges ved implementeringen av tiltakene.

Hvilke tiltak som er egnede for å motvirke faktiske eller potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, må avgjøres konkret i lys av den identifiserte negative konsekvensen, om risikoen ligger hos en leverandør eller lenger ned i leverandørkjeden, og hvilke tiltak som må antas å kunne ha virkning.

Eksempler på mulige tiltak er handlingsplaner, revisjoner, internkontroller, nye og skjerpede avtaleforpliktelser, samt kontraktsbrudds sanksjoner om dette er aktuelt. Et mulig insentiv for å akseptere skjerpede avtaleforpliktelser og oppfølging fra Consto gjennom handlingsplaner for å minske risikoen for negative konsekvenser, kan være muligheten for å inngå kontrakter med Consto av lengre varighet.

5 Kilder og verktøy til bruk i aktsomhetsvurderingen

Verktøy	Kilde
OECDs sektorveiledning	Lenke
Direktoratet for forvaltning og økonomistyrings liste over produktkategorier med høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter	Lenke
ITUCs oversikt over «The world's worst countries for workers», 2021	Lenke
Transparency International sin Corruption Perception Index, 2021	Lenke
Norges Kontaktpunkt For Ansvarlig Næringsvirksomhet sitt ansvarlighetskompass	Lenke
MVO Nederland sin CSR Risk Check	Lenke
Global Child Forum Atlas	Lenke